

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีกลุ่มคนหรือประชากรจำนวนมากนั้นก็เพราะ โดยธรรมชาติของมนุษย์จะอยู่แบบโดดเดี่ยวไม่ได้ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มนุษย์ต้องการความปลอดภัย การได้รับความคุ้มครอง มนุษย์ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อความอยู่รอดและการพัฒนาของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติ สังคมมนุษย์แตกต่างจากสัตว์เหนือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ทั่วไป ก็คือ การมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ตลอดจนระบบการรับรู้ ความคิดหรือความเชื่อจนมีการยอมรับปฏิบัติกันมาเป็นวิธีการหรือแบบแผน ซึ่งเราเรียกว่า “วัฒนธรรม” โดยวัฒนธรรมนั้นมีลักษณะ ที่เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญของงานในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ่ายทอดกันได้ เอาอย่างกันได้ เป็นผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมาวัฒนธรรมนั้นไม่ได้มีเฉพาะในสังคมเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสภาพสังคมใหญ่ที่เรียกว่า “ประเทศ” เพราะสังคมใหญ่ก็จะประกอบไปด้วยสังคมย่อย หรือกลุ่ม องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ย่อยไปอีกระดับหนึ่ง ซึ่งในแต่ละสังคมนั้นย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ไม่มากก็น้อย เนื่องจากแต่ละสังคมมีวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ ความเคารพนับถือในสังคมนั้น ๆ ลักษณะเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นตัวกำหนดชี้้นำให้พฤติกรรมทางการเมืองในสังคม ทั้งหลายไม่เหมือนกัน ตัวกำหนดเหล่านี้อาจจะพูดโดยรวมได้นั่นคือ “วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political culture) ของสังคมนั้น ๆ

“วัฒนธรรมทางการเมือง” หมายถึง แบบแผนความเชื่อหรือพฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของระบอบการเมืองการปกครองของประเทศนั้น ๆ วัฒนธรรมทางการเมือง อาจเกิดจากกระบวนการกล่อมเกลารวมทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งในทุกสังคมนั้นการเริ่มกล่อมเกลารวมทางการเมือง จะต้องเริ่มที่สถาบันครอบครัว เป็นอันดับแรกหรือเรียกได้ว่าเป็นขั้นปฐมภูมิของการเรียนรู้ทางการเมือง ครอบครัวใดที่สมาชิกส่วนใหญ่ของครอบครัว มีความสนใจติดตามสถานการณ์ทางการเมืองมีการพูดคุยติดตามข่าวสารผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้นำของครอบครัวที่ให้ความสนใจมากย่อมมีผลให้สมาชิกครอบครัวซึมซับรับเอาวัฒนธรรมนั้นเข้าไปด้วยโดยที่ไม่รู้ตัว ต่างจากครอบครัวที่มีการสนใจทางการเมืองน้อย หรือครอบครัวที่ไม่มีเวลาอยู่ด้วยกันพร้อมหน้า

ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น หรือครอบครัวที่มีปัญหา วัฒนธรรมทางการเมืองอาจถูกซึมซับได้น้อยกว่า สภาพของสังคมนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญไม่น้อย ที่จะมามีบทบาทต่อวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ (1) ความเจริญของสังคม (2) สภาพแวดล้อมของสังคม (3) ผู้นำในสังคม (4) ระดับการศึกษาของคนในสังคม (5) สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเมื่อคนในสังคมมีความพร้อมในปัจจัยดังกล่าวมากกว่า ย่อมที่จะส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ค่อนข้างจะดีกว่า สังคมที่ขาดความพร้อมในปัจจัยดังกล่าว

วัฒนธรรมทางการเมืองมีลักษณะเป็นนามธรรม ที่เน้นถึงระบบความเชื่อ (Belief) ความคิดเห็น (Opinion) ค่านิยม (Value) ตลอดจนทัศนคติ (Attitude) ในทางการเมือง ซึ่งถือว่าเป็น “ตัวกำหนด” ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นสื่อความคิด (Concept) ประการหนึ่ง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องที่สามารถปลูกฝังหรือสร้างหรือทำให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งในการศึกษาทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่มีลักษณะซับซ้อนอยู่ในระบบสังคมการเมืองการที่ระบบการเมืองของสังคมหนึ่ง ๆ จะดำรงอยู่หรือพัฒนาขึ้นไปย่อมต้องอาศัยการที่คนในสังคมนั้น ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของระบบการเมืองของสังคมนั้น

อย่างไรก็ตาม แม้สภาพปัจจุบันของประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นแต่ภายในสังคมไทยจะเป็นสังคมต่างระดับ กล่าวคือ มีกลุ่มคนส่วนน้อยที่มีความรู้และมั่งคั่ง ในขณะที่กลุ่มคนส่วนใหญ่มีความรู้และยากจนก็ตาม แต่ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ชนชั้นกลางที่มีความรู้แม้จะไม่มีควมร่ำรวยมากนัก แต่ก็มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ ซึ่งความหมายของชนชั้นกลางคือกลุ่มชนชั้นกรรมาชีพที่ไม่ได้ทำการผลิต แต่ใช้แรงความคิดในการทำงาน ปัจจุบันชนชั้นกลางมีการขยายตัวมากขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ชนชั้นกลางที่มีความสำคัญต่อการเมืองในเวลานี้คือ ปีกนักปฏิรูปสังคม และ ปีกนักธุรกิจ – วิชาชีพ ปีกนักปฏิรูป ได้แก่ บรรดานักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการส่วน ปีกนักธุรกิจ – วิชาชีพ ได้แก่ นักบริหาร นายธนาคาร แพทย์ ทนายความ วิศวกร เป็นต้น (เอนก เหล่าธรรมทัศน์. 2537 : 15-16) ศึกษาถึงลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มประชาชน น่าสนใจในประเด็นที่สามารถนำไปเชื่อมโยง วิเคราะห์ถึงลักษณะแนวโน้มของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มอื่นๆ งานวิจัยของกมล สมวิเชียร (พฤทธิสาธิต ชุมพล, ม.ร.ว. 2547 : 103 ; อ้างอิงมาจาก กมล สมวิเชียร. ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) ทำการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2541 ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย มีลักษณะอิสระนิยมปนกับอำนาจนิยม ลักษณะอิสระนิยมเป็นผลมาจากการขัดเกลาในครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่มีอิทธิพลของพระพุทธศาสนาแทรกอยู่ แต่เมื่อ

บุคคลเติบโตขึ้นจะได้รับอิทธิพลจากสังคม โดยรวมซึ่งถูกรอบงำโดยระบบราชการที่ยังมีความเป็นระบบศักดินาหรือความเป็นเจ้าขุนมูลนายสูงขัดเกลาโดยผ่านระบบโรงเรียนซึ่งรัฐหรือผู้ควบคุมเป็นสำคัญ ปกป้องการยอมรับให้ผู้มีอำนาจเหนือกว่า หรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยจึงมีลักษณะถูกดัดแปลงระหว่างอิสระนิยมกับอำนาจนิยม โดยสรุปวัฒนธรรมทางการเมืองไทยยังไม่เอื้อต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยตะวันตกเพราะมีลักษณะอำนาจนิยมอยู่เป็นอันมาก ๆ

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น เรื่องเศรษฐกิจ สังคม และระดับการศึกษา มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในชุมชนมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้การศึกษาของนักสังคมศาสตร์หลายท่านได้แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการขยายตัวของการเมืองของประชาชนกล่าวก็คือ ในสังคมที่มีการพัฒนา ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีการศึกษาสูง มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมสูง มีโครงสร้างที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าในสังคมที่มีจารีตประเพณีล้าหลัง ไม่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ไม่มีการศึกษาผลงานของ อัลมอน เวอร์บา (Almond Verba) ในหนังสือ Civic Culture ได้แสดงให้เห็นว่าในห้าประเทศที่ทำการศึกษา คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมนี อิตาลี เม็กซิโก ผู้ที่มีระดับทางการศึกษาสูงมีความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ผลงานของ Inkeles ก็เช่นกัน ได้แสดงให้เห็นว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับความกระตือรือร้นทางการเมืองของคนอย่างมาก ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในกิจการชุมชนของสังคม และจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสูงเช่นกัน (สุจิต บุญบงการ, 2540 : 42-43)

วัฒนธรรมทางการเมืองคือแบบแผนของทัศนคติและการปรับแนวคิดหรือการปรับทิศทางการเมือง (Political Orientation) ของบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของระบบการเมืองอันจะก่อให้เกิดกิจกรรมทางการเมือง การปรับแนวคิดหรือ การปรับทิศทางการเมือง ทำที่ในการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลได้ 3 รูปแบบ คือ (Almond and Powell, อ้างอิงมาจาก ซีโรวดี โศภิตฐิกุล, 2543 : 100) (1) ความโน้มเอียงด้านการรับรู้ (Cognitive Orientation) คือความรู้และความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อการเมือง (2) ความโน้มเอียงด้านการแสดงความรู้สึก (Affective orientation) คือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการเมือง และ (3) ความโน้มเอียงด้านการประเมิน (evaluative orientation) คือความสามารถของบุคคลในการใช้ค่านิยมของบุคคลวิเคราะห์การเมืองเพื่อการตัดสินใจ ฉะนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของวอลเตอร์ (Walter A. Rosenbaum,

อ้างอิงมาจาก วรรณกรรม กาญจนสุวรรณ. 2544 : 149) อธิบายวัฒนธรรมทางการเมือง ว่ามี 3 ลักษณะเช่นกัน ได้แก่ (1) วัฒนธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อของสมาชิกในสังคมต่อระบบการเมือง เช่น ความชื่นชมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การยกย่องเสรีภาพและความเสมอภาค (2) วัฒนธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการกระทำ เป็นแบบแผนวิธีการปฏิบัติในทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การหาเสียง การประท้วง และ (3) วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งระบบสังคมได้คิดขึ้น เช่น สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์

ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านอย่างเห็นได้ชัด เช่น ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนมีฐานะเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ส่วนใหญ่เศรษฐกิจในชุมชนรายได้ส่วนหนึ่งมาจากการประกอบอาชีพทอผ้าไหมและผ้าพื้นเมืองขาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนให้เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว จากหน่วยงานของรัฐ รายได้อีกส่วนหนึ่งของชาวบ้านมาจากการที่หญิงสาวในหมู่บ้านจำนวนมากมีสามีเป็นชาวต่างชาติ เงินที่ใช้จ่ายในครอบครัว ส่งเสียเลี้ยงดูพ่อแม่ พี่ น้อง และคนในครอบครัวมาจากสามีชาวต่างชาติ ทางด้านสังคม ในชุมชนแห่งนี้มีโครงสร้างทางสังคมที่ซับซ้อนกันมากขึ้นในสังคมประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายอาชีพมากขึ้น เด็กเยาวชนส่วนใหญ่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น จำนวนผู้รู้หนังสือในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยประจำจังหวัด อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ทางการเมืองภายในชุมชนตำบลหนองโน มีปรากฏการณ์เกิดขึ้นหลายประการในกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้นว่า การเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ในชุมชนพบว่าการซื้อสิทธิขายเสียงกันอย่าง ไม่เกรงกลัวและการเลือกตั้งยังนำไปสู่การแตกแยกในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 3 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความนิยมในพรรคเพื่อไทย ได้พยายามสนับสนุนผู้สมัครในนามพรรคให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตามประชาชนในพื้นที่ไม่ได้ต้องการเงินแล้วจึงไปเลือกตั้ง แต่การที่ชาวบ้านไปใช้สิทธิ์เพราะชาวบ้านเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองไทย นอกจากนั้นเมื่อมีกิจกรรมการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่นหรือจากแกนนำการเมืองไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดต่าง ๆ ชาวบ้านก็ได้ให้ความสนใจเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยเป็นระชนับเป็นปรากฏการณ์ที่บ่งบอกว่าประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมการเมืองมากขึ้น และเป็นสัญญาณที่จะบอกถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น

อย่างไรก็ตามยังมีประชาชนหลายคนที่ไม่เห็นด้วยกับการชุมนุม พวกเขาเองว่าการชุมนุมของทั้งสองฝ่ายไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น อยากให้การเรียกร้องเป็นไปแบบสันติวิธี มีการ

สนทนา การเจรจาและปรองดองสามัคคีกันมากกว่านี้ ทักษะของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมองว่ายังล่าช้าและมีการจูงใจให้ปฏิบัติตาม คนไทยมีค่านิยมที่ง่ายที่จะคล้อยตาม ผู้ที่มีอำนาจ มีอิทธิพลสูงกว่าซึ่งเป็นผู้นำในทักษะทางการเมือง ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้านตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า ปัจจัยจากการเปลี่ยนแปลงในชุมชนด้านต่าง ๆ จะส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองของคนในชุมชนแห่งนี้มีลักษณะอย่างไร และวัฒนธรรมการเมืองดังกล่าวเป็นผลของกระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมืองในลักษณะใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ของการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

คำถามการวิจัย

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ เพศ อาชีพ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5,965 คน จากจำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองโน หมู่ที่ 2 บ้านกุดแคน หมู่ที่ 3 บ้านหนองอีดำ หมู่ที่ 4 บ้านนานกเขียน หมู่ที่ 5 บ้านหนองโน หมู่ที่ 6 บ้านกุดแคน หมู่ที่ 7 บ้านสวนมอน หมู่ที่ 8 บ้านหนองโน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตตำบลหนองโน

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 375 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 727) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งจำแนกเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของประชากร ประกอบด้วย เพศ อาชีพ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม หมายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยการประยุกต์จากกรอบแนวคิดของ กาเบรียล เอ

อัลมอนด์ และ พาวเวล (Gabriel A. Almond and Powell. 1976 ; อ้างอิงมาจาก ธีรวุฒิ โศภินิจกุล. 2543 : 100) จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย

3.2.2 ทักษะคติเกี่ยวกับการเมืองไทย

3.3.3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระยะเวลาของการศึกษา ระหว่าง 1 มีนาคม ถึง

31 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในพื้นที่

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เป็นเหตุให้บุคคลมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้นำปัจจัยดังต่อไปนี้มาศึกษา ได้แก่ เพศ อาชีพ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว

3. วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ความรู้สึก การรับรู้ และการประเมินค่าของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง และต่อบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่แบบแผนทางพฤติกรรมที่มีการแสดงออกหรือไม่แสดงออกทางการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นในทางสนับสนุนต่อต้านหรือเฉยต่อระบบการเมือง จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย ทักษะคติเกี่ยวกับการเมืองไทย และ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

3.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ การกำหนดหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแบ่งส่วนการปกครอง คุณสมบัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จำนวนสมาชิก การดำรงวาระ คณะรัฐมนตรี การดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร การแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมือง การเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาในการถอดถอนรัฐมนตรี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางอาญา มีอำนาจการขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3.2 ทศนคติเกี่ยวกับการเมืองไทย หมายถึง ทศนคติของประชาชนเกี่ยวกับ ประเด็น การปกครองแบบประชาธิปไตย การเมืองการปกครองกับพัฒนา การชุมนุมประท้วง การเป็นผู้แทนของประชาชนควร ตำแหน่งทางการเมืองกับการทุจริตคอร์รัปชัน การทำประชา พิจารณ์ การปรับคณะรัฐมนตรี การทำงานของ ปปช. การมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การ ปฏิวัติรัฐประหาร การแทรกแซงและปิดกั้นสื่อมวลชน การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนนักการเมืองที่ ทุจริตคอร์รัปชัน ทหารกับการยึดอำนาจ โอกาสในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของรัฐบาล และที่มาของนายกรัฐมนตรี

3.3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การอบรม สัมมนา หรืออภิปรายทาง การเมือง ความสนใจต่อการเมือง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเกี่ยวกับการ ทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน การชวนเพื่อนร่วมงาน ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การมี ส่วนช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในการหาเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการ เลือกตั้ง การชุมนุมประท้วง การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ ชมรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเข้าไปร่วม ทำประชาพิจารณาของรัฐบาล การรับเอาแนวคิดหรือพฤติกรรมทางการเมืองจากเพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างาน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การไปฟังการหาเสียงของ นักการเมือง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอ เมือง จังหวัดมหาสารคาม สามารถนำไปเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่น่าสนใจนำไปเป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหาและเผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เป็นข้อมูลแก่ผู้ ที่ สนใจตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของวัฒนธรรมทางการเมืองที่จะช่วยให้การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง